

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Kato. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, L. 17.

Ishaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 156.

V Ljubljani, v torek 11. julija 1893.

Letnik XXI.

Shod južno-štajerskih Nemcev.

V nedeljo je bil v Celju shod dolnje-štajerskih Nemcev. Po poročilih nemških listov se je sešlo kakih petsto oseb, v resnici jih je seveda bilo precej manj.

Bilo je seveda več nemških deželnih in državnih poslancev, potem pa županje iz nekaterih južno-štajerskih nemških mest in trgov. Došlo je tudi nekaj telegramov, kakor je že navada ob takih prilikah.

Mej drugim je shod brzojavno pozdravil deželni glavar Wurmbbrand. Mi dobro poznamo tega gospoda, zato se temu ne čudimo, ali mislimo pa vendar, da se njegovo postopanje popolnoma ne vjema z njegovo visoko stopinjo; kot deželni glavar bi vendar moral biti nad strankami in vsem jednako pravičen.

Ta shod je vsekako neko izzivanje Slovencev, in zatorej bi bilo le umestno, da bi deželni glavar bil njegov pozdrav opustil, ker si je mogel misliti, da vsled tega zgubi velik del dežele zaupanje vauj.

Kakor je znano, grof Wurmbbrand hrepeni po tem, da se delokrog deželnega zbora, oziroma deželnega odbora, kolikor moč razširi, da se tako tudi povzdigne veljava njegove stopinje, ali zato bi pač potreboval zaupanja in pomoči vseh deželanov. Pri takem postopanju pač nobena stvar ne more vleči Slovencev v Gradec. Vsaj že to, da graški podžupan pride na tak shod in ga župan štajerskega glavnega mesta brzojavno pozdravi, nas Slovencev ne more navdajati z zaupanjem.

Predsednikom shodu je bil voljen baron Hackelberg, ki je otvoril shod s hochklicem na vladarja.

Perovodja Stepischnigg je potem prečital resolucije, v katerih se izražajo načela in smer politike južnoštajerskih Nemcev. Mi jih objavimo drugi pot.

O teh resolucijah je izpregovoril drž. poslanec dr. Foregger, ki je tožil, da Nemci tiče v kosmopolitični luži prejšnjega stoletja.

Zatrjeval je, da se Nemci ne boré za to, ker so Slovani izpodrinili Nemce z nekaterih dobro plačanih mest in se nemškim sinovom ozi polje za državljansko delovanje. Nemci se boré le za narodno posest. Vedó pa dobro, da zguba nekaterih mest pomenja zgubo narodne posesti, ker se s tem pospešuje poslovanjevanje. Bridbo je tožil, kako se je poslovanilo več mest, vasij, da cele pokrajine, ki so se nedavno bile nemške. Trdil je, da je boj za nemštvo, boj za Avstrijo, in posebno naglašal, da je naš vladar v 1859. letu izjavil, da je nemški knez. Seveda tega Foregger ni omenil, da so tedaj bile druge razmere. Avstrija je bila v nemški zvezi in cesar je tedaj kot avstrijski vladar bil nemški knez. Govornik je nadalje izvajal, da se Nemci boré za Avstrijo, če se boré za nemškega notarja v Celju. Vlada je izrekla, da Celje in Celovec nista nemški mesti, ravno tako utegne še reči, da Gradec ni nemško mesto in vsprejemati bode morali nemške vloge. Klical je Nemce, da naj se odločno upró nikdar sitim Slovanom. Klical je Nemce k slogi proti nevarnosti, ki preté jim od Slovanov. Naglašal je seveda večkrat nemški značaj naše države. Zbral je vse stare fraze, ki jih je že kdaj govoril.

Drugi govornik grof Stürgkh je pa videl v Slovanstvu največjo nevarnost za državo in je trdil, da so le Nemci pravi steber države. V enakem smislu je govorilo še več govornikov. Resolucije so se jednoglasno vsprejele. Pri sklepu je predsednik baron Hackelberg zopet naglašal složnost Nemcev, ki se je tukaj pokazala. — Seveda to bode ostala le lepa želja. Na Dolenjem Štajerskem so Nemci pač složni, drugod pa se bodo prepirali med seboj, kot so se dosedaj. Na Spodnjem Štajerskem pa tudi ta shod ne bode zadržal probujanja Slovencev. To nemštvo je le umetno in se le umetno vzdržuje,

od tod pa tak strah, če Nemci le jedno uradno mesto izgubé.

Presežek pri hrvatskih državnih dohodkih.

Iz Zagreba 9. julija.

Hrvatska opozicija v deželnem zboru ni pustila še nobeno leto, da ne bi prigodom razpravljanja letnega proračuna povzdignila svojega glasu radi krivične manipulacije z dohodki kraljevine Hrvatske pri ogerskem finančnem ministerstvu. Med poslanci si je pridobil posebno mnogo zaslug v tem pogledu dr. Frank. On je dokazal s številkami, da so dohodki kraljevine Hrvatske mnogo večji, nego se vodijo v računih v Budimpešti, in da je grda laž mažarskih šornalistov, da Ogerska vzdržuje Hrvatsko. Celó naši mažaroni so zdaj prepričani, da ima Hrvatska toliko dohodkov, da čisto pošteno izhaja. To je priznal v zadnjem saborskem zasedanju sam veliki župan zagrebški St. Kovačević. Da bi kaj od teh dohodkov preostajalo, o tem do zdaj mažaroni niso hoteli verovati. Pa kaj se je te dni zgodilo? Dokazalo se je pri odobrenih letnih dohodkih za 1890—1892, da ima Hrvatska presežka dva milijona goldinarjev. Tedaj v treh letih dva milijona presežka, pa vendar se je vedno trdilo od ogerske strani, da je Ogerska le na zgubi v zvezi s Hrvatsko. Zdaj pa je priznala sama ogerska vlada, kajti v finančnem ministerstvu se je prišlo temu presežku v sled, da je Hrvatska aktivna in ne pasivna zemlja. V poslednje seveda ni nobeden veroval, ali zlobni naši protivniki so bajko o vzdrževani Hrvatski neprenehoma širili, da s tem dokažejo, kako veliko-dušni so Mažari, da hočejo s Hrvati živeti v zvezi. Radovedni smo, kaj poreko naši vladni časopisi o tem dogodku. Dokazovali bodo seveda, da je ta presežek nastal vsled izračunanja Ogerske predane zemljiščne odveze in pa točarine. Ali ravno to pa

LISTEK.

Dubrovnik — jugoslovanske Atene.

Spisal Janko Gričar.

(Dalje.)

Dubrovnik je torej najznamenitejše mesto za razvitek hrvatske literature. Ko je bil v 7. veku razorjen Epidaurus, znamenita naselbina rimska, ustanovili so Epidaurani dve miljii proti severu novo naselbino — Dubrovnik. Mala romanska naselbina v Dubrovniku se je pojačala s sorodnimi življi dalmatinskih otokov, a pribežalo je v Dubrovnik tudi mnogo meščanov iz razorjenega Soluna. In tako se javlja mesto Dubrovnik v svojem začetku kot romanska občina, v katero je, kakor v ostala mesta dalmatinska, že zarana jel prodirati hrvatski živelj.

Kako se je lepo razvijal Dubrovnik, priča to, da že v 9. veku nadkriljuje dalmatinska mesta. Preko Dalmacije so držali poti, po katerih je šla trgovina mej vzhodom in Italijo, to najnaprednejšo deželo srednjega veka. Dalmatinska mesta, posebno pa Dubrovnik, vzdržavala so to zvezo mej vzhodom in zahodom. Preko Dubrovnika so držali že od prirode označeni karavanski poti v Bosno, Srbijo in druge države na balkanskem polotoku. Teritorij mal, zemlja pusta, kamenita, katera rodi le oljko in

nekoliko vina, žita skoraj nič, ni mogla prehranjati svojega prebivalstva. Italija je je mamila s svojim bogatstvom, a plodovitne sosedne oblasti, obljudene s slovanskim prebivalstvom, ponujale so mu obilih pripomočkov za življenje. In tako se je prebivalstvo prijelo morja in lotilo trgovine, katera mu je donášala bogatstva, naobrazbe in svobode. Posebno je vspeval Dubrovnik, odkar se je otrešel varstva beneškega in se stavil pod varstvo ogersko-hrvatskih kraljev (1358—1526).

Zastave trgovske mornarice dubrovniške so se vile po vseh morjih, Dubrovnik pa je krepil svojo trgovino s trgovinskimi pogodbami in naselbinami, razsutimi ne le po Evropi, marveč tudi po Aziji in Afriki. Kako močna in bogata je bila dubrovniška republika, razvida že odtod, da je bilo v drugi polovici 15. veka redno shranjenih v blagajnici do 7 milijonov dolarjev. Kako je bila dubrovniška mornarica jaka, vidi se iz tega, da je bilo pod Karolom V. do 300 dubrovniških brodov (v 16. veku). Dubrovnik, dasi obkrožen povsod od silnih in pohlepkih sosedov, umel je ne samo svojo neodvisnost in svobodo čuvati, marveč si je znal pridobiti tudi spoštovanja in ugleda v svojih neprijateljih. A tudi rimski papež je vsikdar branil in zagovarjal pravice Dubrovčanov, ker so bili oni vselej verni cerkvi.

Seznajajoč se s tujim svetom gledali so Du-

brovčani, da prenesó, kar so videli dobrega, koristnega in plemenitega mej tujci, posebno v napredni Italiji, v svoj domači kraj. Hotéč, da v duševni prosveti nikakor ne zaostanejo za Italijo, katera je bila takrat učiteljica vsi zapadni Evropi, klicali so od ondot učitelje in pošiljali svojo mladež na ondotne visoke šole. In tako vidimo ne samo dijake, marveč tudi učitelje Hrvate na visokih šolah, ne le v Italiji (v Benetkah, Florenci, Ferrugiji, Rimu in drugod), nego tudi v drugih deželah, n. pr. v Franciji (v Parizu), kjer je bilo leta 1175 mnogo Hrvatov, osobito Dalmatincev, glasovito ime v tujem učenem svetu, in sieer bogoslovcev, filozofov, zgodovinarjev, matematikov, pravnikov, prirodoslovcev, zvezdoznancev, gramatikov, ki so seveda vsi pisali v latinskem jeziku. Zakaj, komur je bilo do slavnega imena v učenem svetu, ta je moral pisati latinski. Petrarca, najglasovitejši pesnik italijanski stare dobe, pisal je svoja latinska znanstvena in pesniška dela z večjo ljubeznijo in marom, nego li svoja italijanska dela, dasi se mu dela, katera je ostavil na italijanskem jeziku, še danes slavé, dočim se malokdo briga za njegova latinska dela. Ali tedaj so mu ta dela donášala slave po celem svetu. V zahodni prosvetljeni Evropi so vspodbujali in odlikovali književnike kralji, cesarji, papeži, posvetniki in duhovniki, dostojanstveniki, akademije in vseučilišča.

jih bode najbolje pobilo, kajti zemljišna odveza je bila hrvatska, pa so jo vladni privrženci podelili po postotkih mej Ogersko in Hrvatsko, in vkljub tej podelitvi je vendar ostal še znaten presežek, če tudi je bolji del Mažar vzeli. Kolik bi bil presežek, da je ostal ves dohodek, kar edino bi bilo pravično, samej Hrvatski. To pa še ni vse. Po nagodbi se mora vsak dohodek, karkoli ga država dobiva na zemljišču kraljevine Hrvatske po opredeljenih postotkih podeliti. Ali teh propisov se Mažari ne držé, nego pobirajo vse dohodke od državnih železnic, pošt, telegrafa, parobrodov itd. le za se. Da je to za Hrvatsko velika zguba pa tudi krivica, more si vsakdo misliti. Posebno krivično je še ravnanje pri železnicah, ki so vendar vse (državne) na zemljišču Hrvatske sezidane z denarji iz krajiške zaklade. Ni dovelj, da si je ogerska prisvojila ogromne vsote krajiškega denarja, nego tudi od letnih dohodkov nima Hrvatska nobenega deleža. Ko bi se pravično računalo, ne bi imela Hrvatska vsako leto le kakih 800.000 gld. presežka, kakor dozda, nego gotovo še enkrat toliko. S temi denarji bi se dala pa s časoma lepo urediti naša zemlja, posebno naše reke, ki so dozda ostale popolnoma zanemarjene. Pravi poznavatelj Mažarov ne verujejo v to. Le če dobi Hrvatska lastne svoje finance, potem se le bi se dalo kaj storiti za našo deželo. Zato pa je opoziciji ena najglavnejih nalog, da skrbi za to, kako da postane Hrvatska v finančialnem pogledu neodvisna od Ogerske. To je za Hrvatsko bitno vprašanje. Z dohodki svojimi naj se okoriščuje dežela sama, ne pa Ogerska, ki je dozda, kakor je videti, pobrala iz Hrvatske lepe dohodke, a investirala ni s tem denarjem pri nas tako rekoč nič. „Samostalne financije“ to naj bo geslo vsakega domoljubnega poslanca na hrvatskem zboru.

Vaš dopisnik je v članku „Res croaticae“ poročal, da je hrvatski predstojnik za bogoštovje in nastavo dr. Izidor Kršnjavi radi dvoboja izobčen iz katoliške cerkve. Iz verodostojnega vira sem zvedel, da je dobil tudi imenovani predstojnik odvezo iz Rima ter da ni nič več izobčen. To se je zgodilo že takrat, ko je bil denašnji predstojnik še profesor cerkvene umetnosti na hrvatskem vseučilišču, pa ga bogoslovci niso hoteli poslušati, dokler se ni bil rešil izobčenja. Tudi ni resnica, kar so mu neki drugi listi oponašali, da je član zagrebske židarske lože, marveč se je on izrazil, da hoče to ložo po mogočnosti zatreti. Zdi se mi, da so hrvatski odnošaji v omenjenem članku vendarle malo predrastično opisani, ali resnice je v njem mnogo povedane.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

Dr. Edvard Gregr truden. Dr. Edvard Gregr se baje misli za nekoliko časa odtegniti javnemu delovanju, ker so mu zdravniki izjavili, da mu je potreben mir. Seveda mnogi mislijo, da ta

Ni torej čuda, da je n. pr. ljubimec kardinala Aleksandra Parnesa, poznejšega papeža Pavla III., Dubrovčan Ilija Criević (rojen 1463), kateri je, mladenič dvaindvajsetih let, razlagal Flautove latinske komedije v kvirinalski akademije v Rimu v gromovito ploskanje in odobravanje prisotnih kardinalov in drugih učenjakov, kateri je bil malo pozneje prvi za Petrarco tako mlad v akademiji ovenčan z lavorjevim vencem zaradi svojih latinskih pesnij, ni torej čuda, pravimo, da je ta Hrvat z nekako prezirnim očesom gledal hrvatski jezik. Latinske njegove pesni so mu raznesle slavo po vsi Evropi in mu pridobile sijajnih odlikovanj mogočnih prijateljev.

V Hrvatski sami ni bilo nikjer takih vzpodbujateljev, a tudi pripomočkov ni bilo; visokih šol ni bilo, a mogotci, ki so se bavili z vsako drugo stvarjo prej, nego z znanostjo. V Zagrebu je bilo sicer neko semenišče, kjer se je vzgajala mladež za svečenike. Za proval tatarskih je pal zavod nizko, učila se je samo latinščina, cerkveno petje, obredi in nekoliko bogoslovja, v 14. veku pa je pal ta jedini najvišji zavod v Hrvatski še nižje, pokazali so vrata celó latinskim klasikom, češ, da so nepotrebni.

Ivan iz Ravene piše, da so se koncem 14. veka v Dubrovniku še slabo brigali za duševno naobrazbo. V prvi polovici XV. veka je že bolje v tem po-

mladočeški vodja se misli iz drugih uzrokov odtegniti politiki. Bati se že začelja, da bode zgubil narodovo zaupanje. Sedaj narod Mladočehom še zapupa, ali naj pa pritirajo tako daleč, da se konservativni veleposestniki umaknejo javnemu življenju, bodo pa že volileem se jele odpirati oči. Bistroumnejši že sedaj spoznavajo pravo ceno Gregrovega političnega delovanja. Za njegove nasvete pa tudi narod nima pravega pojma. Priporočal je, da bi ustavili plačevanje davka, nehali kaditi avstrijski tabak, ne kupovali od veleposestnikov in tudi na njih posestva delat ne hodili. Poslušalci so sicer vselej ploskali, ko so slišali take nasvete, ali tega pa vendar nobenemu niti na misel ni prišlo, da bi se v življenju zares ravnal po taci nasvètih. Gregr torej že mora spoznavati, da njegova politika ne more pripeljati do cilja, ker narod nima zanjo pravega smisla.

Poslanec Hruby je poročal te dni svojim volileem o delovanju v deželnem zboru. Naglašal je, da slabe gospodarske razmere jednako tlačijo slovanski in nemški srednji stan. Zato bi slovanski in nemški poslanci lahko vzajemno postopali. Tudi narodno vprašanje bi se lahko rešilo, če bi le Nemci se poprijeli načela: Jdnake pravice za vse. Čehov v Šleziji pri tem ne vodijo nobene sebične težnje, temveč le branijo svojo narodnost in jezik, pa tudi spoštujejo narodnost in jezik drugih. Tako narodna ideja je etična, moralna, krščanska, pravična, naravna in zares avstrijska. Avstrija bode le tedaj mogočna, če se bodo vse narodnosti mej seboj spoštovale in se po krščanskih načelih mej sabo ljubile, in če bi se oziralo na narodne posebnosti in potrebe. — Vidno je torej, da Hruby spoznava, da le krščanska pravičnost in ljubezen more narediti mir mej Slovani in Nemci.

Nemški državni zbor. Posebno se je opazilo, da je konservativni govornik pri prvem branju vojaške predloge posebno naglašal nezavisnost konservativne stranke. Govori se, da tega ni storil le iz lastnega nagiba, temveč je bila stranka sklenila, da se ima to posebno naglašati, da bode vlada vedela, da konservativci ne bodo vedno delali tlake vladi, temveč bodo hoteli, da se tudi nanje ozira. Sedaj so jedna najvažnejših strank v državnem zboru in hočejo to ugodno stališče tudi izkoristiti. Pri vojaški predlogi pač vladi ne bodo delali nobenih posebnih sitnostij, drugače pa to utegne biti, kadar pridejo gospodarske, šolske ali pa davčne stvari na vrsto. Tedaj pa ne bodo dopustili, da bi vse šlo dalje po liberalnem tiru. Vlada se bode morala bolj ozirati na potrebe kmetskega prebivalstva, drugače jo konservativci ne bodo podpirali.

Volitve za bavarski deželni zbor vrše se jutri. Liberalci so se nadejali, da bode katoliški stranki nova kmetska stranka mnogo škodovala, ali kakor kažejo volilnih mož, se nade liberalcev niso izpolnile. V mestih so seveda največ zmagali liberalci. Poleg tega je pa omeniti, da so socialisti pri volitvah volilnih mož dosegli znatnih vspehov, če tudi je volilna pravica za deželni zbor

gledu. Gojiti so se jele humanistiške vede, posebno potem, ko je pal Carigrad (1453) in so si mnogi grški učenjaki morali iskati zavetja v Dubrovniku. Ti so prinesli seboj mnogo grških knjig in poučevali mladino. Velik prekrat je nastopil v Dubrovniku, ko so se svetovni trgovini odprla nova pota in je Jadransko morje jelo izgubljati svojo važnost, katero je imelo prej. Trgovina je sicer jela nekoliko pešati, a zato so se začeli Dubrovčani resno zanimati za duševno naobrazbo.

Kakor so skrbeli prej za svoje materijalno blagostanje, tako so stremili poslej po duševni omiki.

Tudi v tem pogledu so se Dubrovčani povajali za Italijo. Ondu je cvetela latinska poezija, katera je izpodrinjala narodno poezijo italijansko in katera se je jela tako divno razvijati za Danteja († 1321) in za Petrarke († 1374). Zatorej italijanski literaturi ni bilo sojeno, da bi se bila dalje razvijala (koneem 13. in začetkom 14. veka).

Tudi dubrovniški pesniki so se lotili latinske poezije in so si nekateri stekli slavno ime v tujini.

Koncem XV. in začetkom XVI. veka se je jel v Italiji dvigati narodni duh in narodna poezija italijanska vzcvetela je vnovič za Ariosta († 1533), Tassa († 1595).

Takisto se pojavljajo tudi v Dubrovniku istodobno prvi hrvatski pesniki. (Dalje sledi.)

precej omejena. To kaže, da je socializem že močno zajedel se v srednje stanove, in to celó po kmetih blizu večjih mest, kar vzbuja v vladnih krogih precejšnjo bojazen. Posebno velik strah je pa zaradi tega v liberalnih krogih. Liberalci so sami dolgo socialne demokrate podpirali proti drugim strankam, ali sedaj pa vidijo, da jim že čez glavo rastejo. V novem bavarskem deželnem zboru bodo trije ali štirje socialni demokratje, dočim dosedaj ni bilo nobenega. To sicer neznatno število je pa v bavarskem deželnem zboru že nekaj, ker sta v njem liberalna in konservativna stranka skoro jednako močni in torej malo glasov odločuje.

Vedno povekšanje vojnih bremen v Nemčiji. Vse kaže, da sedanje povišanje nemške vojske še ne bode zadnje. „Hamburger Nachrichten“ že priporočajo povekšanje topništva, ker je francosko topništvo večje od nemškega. Topništvo lahko v boju silno podpira nemštvo. Ker se okrajša aktivna služba pri pešcih, bode pešvojska slabša, če tudi se vpeljejo četrti batalijoni. Zato je pa potrebno, da se pomnoži topništvo in tako sila izravna. Vladni listi sicer oporekajo, da bi vlada kaj takega nameravala, ali za take stvari se hitro navduši vlada. Spis v hamburškem listu najbrž prihaja iz vojaških krogov in je gotovo tu izraženo prepričanje precej razširjeno v vojaških krogih, in morda ni dolgo, da za to pridobé vlado, če morebiti že sedaj ni za to, pa se samo še ne upa na dan s svojimi predlogi. Hamburški list zahteva 60 novih baterij.

Razmere v Armeniji. Obsodba velikega števila Armencev v Angori bode imela vsaj nekaj dobrih posledic. Diplomacija se je začela bolj zanimati za Armenijo. Ameriške poverjenik v Carigradu je sam bil šel v Armenijo, da se je prepričal o tamošnjih razmerah. Po njegovih poročilih, pa tudi po poročilih drugih, je v Armeniji velika nezadovoljnost mej prebivalstvom. Uprava in sodništvo je skrajno slabo in prebivalstvo se močno pritožuje. Sodnije so silno pristranske, to se je videlo tudi pri tej obravnavi; mohamedanca, ki je prilepljal puntarske plakate in so ga pri delu prijeli, niso niti deli pred sodišče. Trditi se pa vendar ne more, da bi mohamedanci bili z upravo dosti zadovoljnejši, nego kristijani. V več krajih je najboljša razmerje mej mohamedanci in kristijani. Prvi so celo poslednje prikrivali, ko so jih zasledovale oblasti. Vse kaže, da v Armeniji pride do velike vstaje, ako se kmalu ne uvedejo kake reforme.

Socialne stvari.

Kdo je odgovoren pri izstreljavanju?

Često se primeri, da mora kdo v izboljšanje svoje zemlje ali iz drugih vzrokov izstreljavati skale na svojem posestvu. Dotičnik najame v ta namen za to izvežbane delavce in jim preskrbi vsega potrebnega. Sam je neuk in vsekaker mora poslušati strokovnjake, česa je treba, da se delo dobro in varno izvrši. Če se pa primeri kaka nesreča, potem je kaznovan on in delavci. Važno je vprašanje, kakšno odgovornost more prevzeti gospodar za delo, ki ga ne pozna in je-li se more zahtevati od njega, da vé vsa postavna določila, kako se mora pri takem delu zavarovati, da se ne primeri kaka nesreča. Nam se zdi, da morejo biti odgovorni za to le v to izvežbani, strokovni delavci. Oni morajo zahtevati od gospodarja, da jim preskrbi vsa potrebna sredstva in potem — delajo sami po svojem znanju in po svoji vesti. Ker so taka dela za izboljšavanje ali polepšavanje neštevilnokrat potrebna, zato bi bilo pač dobro, da se v tem gospodarjem zakonito ne grozi z nevarnostjo kazni. Te kazni straše druge in zavirajo pravi napredek. Tudi pri drugih delih, katera mora neuki gospodar prepuščati strokovnjakom, bi se morala odgovornost zanj zmanjšati. Lastniku tvornice ni treba spričevala, da je vsposobljen za delo, ki se dela v njej; posestnik pa imej v glavi vse nebrojne zakone stavbinske in druge in skrbi, da se jim ugodí. To je nesmisel!

Zakaj se vpijanajo ljudje?

Napisal L. N. Tolstoj.

I.

Kaj pomeni rabiti omamljajče stvari: žganje, vino, pivo, opij, tobak, in druge manj razširjene: eter, morfij, mušnico? Čemu se je to začelo in tako hitro razširilo ter se še razširja med vsemi ljudmi, divjimi in izobraženimi? Kaj to pomeni, da povsod tam, kjer sicer ne pijejo ravno žganjice,

vina ali piva, uživajo opij („hašiš“) in druge take reči, tobak pa povsod?

Cemu je treba ljudem omamljati se?

Povprašajte koga, čemu je začel piti vino, pa Vam bo odgovoril: „I nu, diši mi, in vsi ga pijejo,“ ter nemara dostavi: „da se nekoliko razveselim.“ Nekateri taki, katerim še v glavo ni prišlo, misliti na to, kaj delajo, ker pijejo vino, Vam še porekó, da je vino zdravo, da daje moči, kar pa je že davno dokazana neresnica.

Vprašajte tobakarja, čemu je začel kaditi in kadí še sedaj, pa Vam bo odgovoril: „Le tako zaradi dolgega časa, in pa, ker vsi drugi kadijo.“

In bržkone ravno tako ti odgovoré tudi ti, ki uživajo opij, morfij in druge vpijanljive reči.

Le tako vsled dolgega časa, za zabavo delajo ljudje to. No, naj bi to že bilo zaradi dolgega časa, zaradi zabave, ali zaradi tega, ker vsi to delajo, ko bi bilo treba žvižgati, prepevati, svirati na piščalko itd., torej delati nekaj takega, za kar ni treba uporabljati bogastva prirode, niti zapravljati moči delavcev, ter z delom svojim ne prouzročati očitne škode niti sebi, niti drugim.

Toda za pridelovanje tobaka, žganja, vina, opija se čisto med prebivalstvom, kateremu primanjkuje zemlje, uporablja na milijone najboljše zemlje za žito, da se prideluje na njej krompir, konoplja, mak, vinska trta, tobak, in milijoni prebivalcev — na Angleškem osmi del prebivalcev — se vse svoje življenje pečajo s pripravljenjem teh omamljivih stvari.

Mimo tega, uživanje teh navidezno moč dajočih sredstev škoduje prouzročujoč, vsem znane in od vseh priznane nadloge, zaradi katerih umira več ljudij, nago na vseh bojiščih, ali od nalezljivih boleznij skupaj. In ljudje vedó to. Nemogoče je torej, da bi se to delalo kar tako zaradi dolgega časa, ali zato, ker vsi tako delajo.

Uzrok temu mora biti nekaj drugega. Vedno in povsod srečaš ljudi, ki ljubijo svoje otroke, kateri radi žrtvujejo marsikaj v njihovo srečo, ki pa pri tem zapijajo na žganjci, vinu, pivu, ali pa kadijo na tobaku, opiju toliko, da bi s tem lahko preživili revne in gladne otroke, ali jih vsaj ohranili pred pomanjkanjem.

Jasno je, da če se kdo nahaja v takih okoliščinah, da mora izbirati med pomanjkanjem in trpljenjem svoje rodbine, katero ljubi, in zdržljivostjo pred omamljajočimi rečmi, pa si pri tem ipak le izbere prvo, da ga k temu sili nekaj važnejšega, nego samo to, da to vsi delajo, ali da jim to diši. Jasno je, da se to ne dela le tako zaradi dolgega časa, zaradi zabave, marveč da tiči v tem neki važnejši vzrok.

Ta vzrok, kolikor sem ga posnel iz spisov o tem predmetu, iz opazovanja drugih, glavno pa po samem sebi, dokler sem pil in kadil, — ta vzrok je po mojem nazoru naslednji:

V času, ko je človek trezen, zamore čisto opaziti v sebi dvoje različnih bitij: jedno slepo, telesno, in drugo vidljivo, duševno. Slepo živalsko bitje je, pije, diha, spi, plodi in se giblje, kakor se giblje stroj pri delu; vidljivo duševno bitje, združeno z živalskim, samo nič ne dela, marveč ocenjuje delavnost živalskega bitja s tem, da se strinja z njim, kadar odobruje njega delavnost, da pa živi v razporu z njim, kadar je ne odobruje.

Vidljivo bitje je moči primerjati z iglo kompasa, ki kaže z jednim koncem proti severu, z drugim proti jugu, katera je v tem svojem položaju s ploščo pokrita. Igle ni videti, dokler se to, kar jo nese, giblje po njenem smeru; kakor hitro pa se igla pokaže izpod plošče, se tudi pokaže, da je to, kar jo nese, krenilo na drugo stran.

Ravno tako je tudi z vidljivim duševnim bitjem, čegar prikazen imenujemo z navadno besedo: vest. Vidljivo, duševno bitje kaže vedno z jednim koncem na dobro, z drugim na slabo, in mi se tega ne zavedamo, dokler ne zaidemo na kriva pota. Toda treba je le dovršiti nekaj vesti naše nasprotnega, takoj se zavemo duševnega bitja, ki nam kaže, da je živalsko bitje odstopilo od smera, kakoršnega nam kaže vest.

In kakor krmar ne more delati z vesli, jadrami, ali strojem, kadar opazi, da barka ne gre tja, kamor je treba, dokler ne vravna barke po smeru, kakor mu ga kaže igla kompasa, tako je tudi pri človeku, ki čuti, da se je sprl s svojo vestjo, premagan po živalski bitnosti, in da v tem stanju ne more dalje vstrajati, dokler te delavnosti ne spravi v soglasje z vestjo, ali dokler ne zataji pred seboj

očitanja vesti zaradi neopravičenih prestopkov animalnega bitja.

Vse človeško življenje obstoji takorekoč iz dvojnega: 1. spravljati svojo delavnost v soglasje z vestjo, in 2. skrivati (tajiti si) pred seboj očitanja vesti, podaljšati si s tem svoje življenje.

Jedni delajo prvo, drugi drugo. Doseči prvo, za to je le jedno sredstvo: npravna omika, povečanje duševne luči in pozornost na to, kar ona razsvetljuje; na drugo — skriti sebi očitanje vesti — pa sta tudi dve sredstvi: vnanja in notranja. Vnanja obstoji v tem, da s kratkočasjem odvrčamo pozornost našo od očitanja vesti; notranja pa, da skušamo zatemniti in oglušiti samo vest.

Tako, kakor si človek zamore skriti pred seboj nahajajoč se predmet na dvojni način, da, ali obrne svoj pogled na druge predmete, ali pa si zakrije oči, ravno tako tudi očitanje svoje vesti zamore človek skriti pred seboj na dvojni način: na vnanji, da odvrne od sebe to pozornost z vsakovrstnimi veseljami, skrbmi, zabavami in igro; z notranjimi pa, da zatemnuje sam organ pozornosti.

Ljudem s topim, omejenim npravnim čutilom včasih popolnoma zadostuje vnanja odvrnitev pozornosti, da ne vidijo tega, kar jim očita vest gledé doprinesenih krivic. Toda ljudem npravno bdečim ta sredstva ne zadostujejo.

Vnanja sredstva ne odvrčajo popolnoma pozornosti od razpora življenja z zahtevami vesti; ta zavednost pa nam ovira živeti. Ljudje torej, da bi mogli živeti, zatekaje se k notranjemu, zanesljivejšemu sredstvu, da zatemnujejo vest, katero pa se doseže z ostrupljanjem možganov, z vpijančljivimi stvarmi.

Življenje ni tako, kakoršno bi imelo biti po zahtevah vesti. Vrvnati življenje, da bi odgovarjalo zahtevam vesti, za to primanjkuje moči. Predmeti, ki bi odvrčali naše oči od zavesti tega nesoglasja, ne zadostujejo, ali pa so se že obrabili; da bi se pa dobilo sredstvo za daljše življenje v kljub očitaniu vesti gledé doprinesenih krivic, si ljudje zastrupljajo za nekaj časa ta organ, ustavljajé njega delavnost; organ, ki pokazuje očitanja vesti, ravno tako, kakor bi človek, kateri nalašč zakrivši si oči, skril pred seboj to, kar ne bi hotel videti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. julija.

(Celjski občinski svet) je, kakor smo že poročali, dne 5. maja odklonil prošnjo celjskih Slovencev za dvojezične napise po mestnih trgih in ulicah. Slovenci so se pritožili vsled te odklonitve na deželni odbor v Gradcu, ki pa je tudi odklonil pritožbo, kakor ni bilo drugače pričakovati. Svoj odklon opravičuje z izjavo, da ima mestna občina celjska na podlagi svoje zakonito priznane avtonomije pravico v takih slučajih odločevati prosto, kakor sama spozna za najboljšo. — Čudno! Ljubljana in Celje vendar nista tako daleč narazen, in vendar za Celje to ne velja kar za Ljubljano, dasi ljubljansko mesto vživa jednako avtonomijo, kakor celjsko! Tako ravnanje vzbuja v Slovencih vedno večjo opravičeno nezadovoljnost, ker vidijo, da ne uživajo istih pravic, kakor drugi enakopravni narodi v državi.

(Gosp. državni poslanec V. Pfeifer) biva sedaj v Kamniku v ondotnih toplicah, v katerih se zdravi po Kneipp-ovi metodi. Zdravišče je obilno obiskano, in kakor čujemo, so vspehi zdravljenja prav povoljni. Gosp. poslanec se bo udeležil shoda v Novem Mestu in poročal o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru.

(Papežev častni komornik) je od sv. Očeta imenovan naš rojak veleč. g. Fr. Jančar, duhovnik nemškega reda, župnik in vodja novicev, ki je letos spremljal deputacijo nemškega reda v Rim, kamor je šla čestitat sv. Očetu.

(Seja občinskega sveta ljubljanskega.) Dnevni red seji občinskega sveta ljubljanskega v torek dne 11. julija 1893 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznanila predsedstva. II. Personalnega in pravnega odseka poročilo a) o c. kr. deželne vlade dopisu gledé Peter in Ivana Bednarzeve ustanove; b) o c. kr. finančnega ravnateljstva dopisu gledé kavejionsa za užitninski zakup; c) o prošnji Ivane Bertolo, stražinskega nadsornika vdove, za penzijo. III. Stavbinskega odseka poročilo a) o vspehu ofertne obravnave gledé naprave nove ceste s Poljan v Streliške ulice; b) o končni kolavdaciji nove mestne vojašnice; c) o prodaji dveh občinskih parcel med

novo Tržaško cesto in nunskim vrtom. IV. Policijskega odseka poročilo o tarifu novo ustanovljenega društva komisijonarjev. V. Solskega odseka poročilo a) o prošnji slavnostnega odbora za praznovanje tristoletnice bitke pri Sisku za podporo v novcih; b) o prošnji vodstva uršulinske dekliške šole, da bi se speljal iz šolskih stranišč kanal v mestni glavni kanal; c) o prošnji jednega učitelja nemške deške šole za podporo, da obiše o počitnicah dunajski tečaj za ročna dela. — Tajna seja.

(Slovesno vmeščenje.) Iz Smartna. V nedeljo 25. junija imeli smo veselo slavnost, bilo je vmeščenje novega župnika, preč. g. Mihajca Trček-a. Vkljub slabemu vremenu je bila vsa župnija veselijem prešinjena, ker je preljubljenega gospoda, dosedanjega administratorja, pozdravila kot svojega župnika. Že v ponedeljek, ko se je gospod iz Ljubljane pripeljal, bil je od ljudstva slovesno vsprejet. Celi teden so bili farani delavni, postavili so deset velikih majev in mnogo malih od župnišča do cerkve ter jih prepletli z venci. Tudi cerkev sv. Martina je bila vsa preprežena z venci in evtkami. Pet slavolokov je bilo napravljenih z raznimi primernimi napisi. Soboto večer je naznanil strel in potrkavanje začetek slavnosti, kar se je v nedeljo zjutraj in celi dan slišalo. Ob 10. uri je bila velika sveta maša. Deset duhovnikov iz sosednjih župnij se je sešlo, da so novega župnika k nekrvavi daritvi spremili. Pridigoval je preč. gospod kanonik in dekan Janez Flis. Po dokončani službi Božji je bilo darovanje za farno cerkev. Bog ohrani vrlega in priljubljenega gospoda župnika prav mnogo let v naši sredi, sebi v čast, faranom in župniku pa v radost.

(Ogenj.) Iz Goričice se nam poroča: V nedeljo dne 9. t. m. zvečer je zopet v Stobu gorelo. Pogoreli sta, hvala Bogu in pridnim ljudem, samo dve številki, ravno pod župniščem. Pogumni gasilci so vrlo branili farovška poslopja in jih tudi rešili. Ogenj je nastal v zelo slaboglasni bajti. Ognjegasci so jako hitro prihiteli na pomoč iz Domžal, Mengša, Doba, Trzina in prav hvalevredno delali. Bog plačaj!

(Izpit učenca gluhozemca.) Kakor je bilo naznanjeno, delal je včeraj gluhozemci učenec Anton Črne pod vodstvom svojega učitelja gosp. Alberta Lampe-ta iz Zagreba izpit za V. razred ljudskih šol. Navzoč je bil deželni odbornik g. dr. Schaffer, g. šolski voditelj Žumer, g. katehet Šarabon in dva gg. učitelja. Izpit je pokazal, kako vrlo je napredoval učenec in v obče, koliko se dá doseči pri gluhozemcih. Najprej je molil očenaš, sevé v svojem jeziku, t. j. z znamenji. Potem je prav dobro na isti način odgovarjal na vprašanja iz krščanskega nauka: napisal je na desko 10 božjih zapovedij; iz sv. zgodb je vedel o Jezusovem krstu v Jordanu, da se je razodel Bog Oče in se prikazal sv. Duh, napisal je tudi ime reke Jordana itd.; tudi računске naloge je reševal jako dobro; za spise je dobil nalogo, naj napiše, kaj je doživel in delal preteklo soboto, kar je izvršil zopet dobro, napisavši vse, kdaj je vstal, da je šel potem v cerkev sv. Marka v Zagrebu itd. Tudi iz živalstva stavljeno vprašanje — popis psa — je zadostno odgovoril. A najbolje in vsem v začudenje je reševal zemljepisna vprašanja. V malo trenutkih je narisal zemljevid Evrope: vanjo spretno naznačil tok reke Donave; hitro pokazal, kje stoji Rim, Dunaj, Ljubljana itd. Videlo se je takoj, da mu je Bog dal izvrsten spomin v nadomestilo govora. Upamo, da bodo tudi zapuščeni gluhozemci otroci kmalu dobili priliko v domačem zavodu enako se izobraževati sebi v izveličanje, domovini v korist!

(Dalmatinske novice.) Ves hrvaški svet poje slavo slogi in zjedinenju obeh opozicij. „Kat. Dalmacija“ pa že v VIII. članku z naslovom „naši politički odnošaji“ dokazuje, da ni zaupati tej slogi. Tudi po sestanku Starčevića s Strosmajerjem ne veruje vanjo. V zadnji št. piše: „Nam se zdi, da se že ne držite opoziciji ni vedno si jednakega Starčevića, in današnjega Strosmajerja. Nju glas je nekako nadvladan in oglušen z brezprimernimi, dosedaj nikdar ne videnimi ovacijami; njun vpliv je s slavljenjem nekako — umirovljen.“ Zopet povdarjamo, da dalmatinsko duhovstvo in ljudstvo v svoji velikanski večini vidi v politiki jedino pravo in veljavno in zdrava načela, tista načela, ki jih je zagovarjal dr. Ante Starčević. Da se umevajo razmere današnje v Dalmaciji in Istri, treba je na vsak način biti si tega svestemu. — „Obzor“ zagrebski se je o priliki slavja zmage pri Sisku

vedel jako čudno. Pisal je namreč, da nimajo Hrvatje vzroka, da bi se veselili te zmage, koder so so bili „bratje proti bratom“. Tej nesmisli se dobro upira „Kat. Dalm.“, češ, da bi po tem načelu muhamedovcem na ljubo ne smeli slaviti Gundulića, ki je v svojem pristno krščanskem „Osmanu“ najkрасnejše opeval zmago krščanstva nad azijatsko silo in najžešče ožigosal koran. — Slane sardele, katerih je še obilo na prodaj, prodajejo se od 17 do 19 gl. sod (barila). — Na pravoslavni Vidov dan dne 27. junija so v Dubrovniku imeli Srbi službo božjo za pokoj duše Gundulićeve in kosovskih junakov. Čudno vero morajo imeti o nezmotnosti svojih nauk! — Strupena rosa se je dosedaj pokazala na Visu, Braču, Hvaru, Korčuli, Pagu in v spletski okolici. Skoraj povsod tedaj razsaja ta kruta sovražnica trte in sicer večinoma zaradi nevednosti in brezbriznosti vinogradnikov, ki nočejo škropiti. — Laški listi kar rastejo iz tal. Ta mesec sta začela izhajati dva: Civita illustrata in il Corriere dalmatina, oba v Zadru. — G. V. Charonsek, nadzornik za sirsarstvo in mlekarstvo pri poljedelskem ministerstvu na Dunaju obiskava te dni otok Pag, Jasenice in Zagorje. Tudi v Liko in Bosno pojde, da prouči tamošnje razmere in izprevidi, kako bi se dalo najbolje pomagati v teh krajih napredku sirsarstva in mlekarstva.

Društva.

(Podružnica „Pivka“ družbe sv. Cirila in Metoda) uljudno vabi k obnemu zboru, kateri bode v nedeljo dne 16. t. m. popoldne ob 5. uri v gostilni g. A. Lavrenčiča v St. Petru z običajnim vspeodom. O d b o r.

(Vabilo) k obnemu zboru podružnice sv. Cirila in Metoda v Podgradu dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne z naslednjim vspeodom: 1. Podružničnega načelnistva po 12. § družbenih pravil. 2. Volitev bodočletnega odbora podružnice i delegatov za glavni zbor v Sežani. 3. Prejemanje vplačil i vpisovanje novih članov. 4. Morebitni predlogi. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše o d b o r.

Spominjajte se

„katoliškega sklada“
ob raznih prilikah!

Telegrami.

Trebnje, 11. julija. Zopet gori.

Dunaj, 11. julija. „Wiener Zeitung“ objavlja prestavljenje 38 profesorjev na državnih srednjih šolah, 66 imenovanj pravimi in 10 imenovanj provizoričnimi učitelji. Pravim učiteljem na kočevski nižji gimnaziji je imenovan suplent celovške gimnazije Satter.

Sofja, 10. julija. Knez je pisal Stambolovu pismo, v katerem pravi, da vidi v izjavah zvestobe in lojalnosti ob njegovi poroki jamstvo za velikost in bodočnost Bolgarije.

Rim, 11. julija. Včeraj dopoldne je mej Piso in Livorno skočil iz tiru železniški vlak.

Od vlakovega obojja jeden mož mrtev, 2 ranjena. Potnikov ni nobeden poškodovan.

Piza, 10. julija. Včeraj zjutraj je tukaj na hodniku knezoškofijske palače razletela se bomba in razrušila jeden steber. Poškodovan ni nihče.

Pariz, 11. julija. Mestni zbor pozivlja prebivalstvo, da naj se nikar ne udeleži narodne slavnosti dne 14. julija. — Časopisi poročajo, da pojde Lozé za poslanika v Atene, sedanji poslanik v Atenah, Montholon, pa za veleposlanika na Dunaj.

London, 10. julija. Iz Feza prihaja poročilo, da so dne 6. julija bili boji mej predčetami Sherifove ekspedicije in domačimi rodovi. Ekspedicija je zgubila 40 mrtvih. Pričakujejo se še daljši boji.

London, 11. julija. Dolenja zbornica je z 240 proti 209 glasom zavrgla Hencagesov predlog, da se Irska izključi iz državnega zastopstva.

Chicago, 11. julija. (Reuterjevo poročilo.) Blizu razstave pogorelo je skladišče. 20 gasilcev je mrtvih, ker se je na-nje podrla streha, 5 drugih oseb je ubilo, ker se je na-nje podrl stolp, 60 oseb je ranjenih. Škode je pol milijona dolarjev. Razstavina poslopja so nepoškodovana.

Umrli so:

8. julija. Helena Kooijan, hišnika žena, 49 let, Zvonarske ulice 5, jetika.

9. julija. Leopoldina Osaben, železniškega sprevodnika hči, 3¹/₂ leta, Marije Terezije cesta 14, škrlatica. — Jera Jak, zasebnega uradnika žena, 74 let, Gradišče 15, ostarelost. — Ciril Železnik, kurjačev sin, 7 dni, Tržaška cesta 28, željstni krč.

V bolnišnici:

* 8. julija. Neža Tomazin, kajžarjeva hči, 13 let, jetika.

Tuji.

7. julija.

Pri **Maliču**: Haber, zasebnik; Klavatz, odvetnika vdova, sestro; Bringman, arhitekt; Schutz, Schwarz, Deutsch, Schadek, Winterholler, Hilfreich, trgovci, in Bellack, potovalec, z Dunaja. — Feil, potovalec, iz Budimpešte. — Truden, veletržec; Amalija in Ana Vogel iz Trsta. — Fels, trgovec, iz Prage. — Rechman, trgovec, iz Brna. — Bondlar, zasebnik, iz Polja. — Urbančič, zasebnik, s soprogo, z Gorenjskega. — Zeiner, lastnik tiskarne, iz Vratislave. — Küttner, uradnikova soproga, iz Tržiča. — Tiegler, oskrbnikova soproga, iz Beljaka. — Setnikar s soprogo iz Merana.

Pri **Stonu**: Stehlich, inženir; Hochsinger, Schubert s soprogo, Schwab, trgovec; Oppenheim, Kaserer, Pudler, potovalci, z Dunaja. — Stern, trgovec, iz Frankobroda. — Comas, Aney, Tedeschi in Šabee iz Trsta. — Nošak, stotnik, iz Trnovega. — Mahr, stotnik, s soprogo, iz Petrinje. — Marsano, stotnik, iz Pulja. — Haas, okrajni komisar, iz Kamnika. — Tomšič iz Ilir. Bistrice.

Pri **bavarskem dvoru**: Benigher, trgovec s konji, in dr. Bichtinger iz Trsta. — Cherubini iz Vidna. — Sido, ključar, iz Sarajeva. — Plut, zasebnik, iz Toplice. — Jandl, posestnik, iz Schwanberg-a. — Plevel s soprogo iz Lukovice. — Kotschevar, s sestrično iz Črnomlja.

Pri **avstrijskem caru**: Kragel, Kavčič, Maver in Marinič iz Gorice. — Kolenc iz Čemšenika. — Dollenz iz Vipave.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		736.4	19.4	sl. vzh.	oblačno	
10.2. u. pop.		735.0	20.6	sl. zapad.	del. obláč.	0.00
9. u. zveč.		735.2	21.6	"	oblačno	

Srednja temperatura 23.5°, za 4.6° nad normalom

Dunajska borza.

Dne 11. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 85 kr.
Erebrna renta 5%, 16% davka	97 " 45 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 40 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 " 10 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	984 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	337 " 75 "
London, 10 funtov strl.	123 " 55 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 82 "
Cesarski cekini	5 " 85 "
Nemških mark 100	60 " 50 "

Dne 10. julija.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 80 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 85 "
4% državne srečke l. 1864., 250 gld.	147 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	164 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	193 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma " " " " 4 1/2%	" " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	196 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	68 " — "

VABILO.
slavnosti stoletnice fare Koprivnik in nje
prvega duhovnega očeta Val. Vodnika
ki bode
v nedeljo dne 27. avgusta t. l.

Vspored:

- Ob 10. uri dopoldne sprejem došlih čast. gostov na Koprivniku.
- Ob 11. uri dopoldne cerkveni govor čast. gosp. Janez Ažmana, župnika gorjanskega, in potem slovesna sv. maša, pri kateri pojó bohinski pevel.
- Po sv. maši slavnostni govor g. profesorja Levca in odkritje spominske plošče.
- Skupni obed.
- Popoldne ob 4. uri odhod na Boh. Bistrico.
- V ponedeljek izlet k Savici. 347 3-1

Posebna vabila se ne bodo izdajala.

Obed oskrbi g. Matej Bevc, poštar in gostilničar na Boh. Bistrici. Kdor se hoče udeležiti skupnega obeda, pošlje naj g. Bevcu vsaj do 18. avgusta 1 gld. 50 kr.

Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Odbor.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(108) 23 zobozdravnik

pri Hrdeckega mostu I. nadstr.

6% no bolgarsko državno
hipotekarno posojilo
1892. l. v zlatu.

Zajamčeno s prvo hipoteko na železnicah Ruščuk-Varna, Kaspičan-Sofija-Kistendil in pristanišči Burgas in Varno.

Popolnoma davka in pristojbin prosto za zdaj in za zmeraj.

Povračljivo al pari v polletnih žrebancih v 33 letih.

Se ne more konvertovati do 1898. leta.

Mejnarodni naložni papir, kotovan na Dunaju, v Berlinu, Amsterdamu in Genfu.

Se obrestuje po sedanjem kurzu s 6.30%. 50 13

Menjalna delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstr. 75 B.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrcanju najmanjša dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.